

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเกณฑ์ทหาร และการจัดการกำลังสำรอง

Measures Relation to Conscription and Reserve Force Management

รัชชชัย พลสะอาด*

บทคัดย่อ

“ทหาร” เป็นวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งโดยสาระสำคัญ คือ การต่อสู้กับรัฐศัตรูเพื่อดำรงไว้ซึ่งรัฐที่ตนสังกัด เหตุที่ทหารเป็นวิชาชีพเพราะทหารต้องผ่านการฝึกการใช้อาวุธและยุทธวิธีต่างๆ ในการรณรงค์สงครามให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ข้อดีของการมีทหาร คือ ความมั่นคงของรัฐในการปกป้องอำนาจอธิปไตยจากภายนอกกรณีมีการพิพาทในทางระหว่างประเทศระหว่างรัฐกับรัฐ แต่ข้อเสียของการมีทหารก็คือ การที่ทหารถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในประเทศการใช้กำลังพลจากการเกณฑ์เป็นการได้มาซึ่งฐานอำนาจของตน ซึ่งสามารถพัฒนาต่อมาเป็นอำนาจทางการเมืองได้ ซึ่งปัจจุบันการเกณฑ์ทหารยังคงมีปัญหาอยู่ในเกือบทุกมุมโลก “ความมั่นคงของรัฐ” จัดเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐธรรมนูญต้องคำนึงถึง แต่ทั้งนี้ความมั่นคงของรัฐในมิติเรื่องการเกณฑ์ทหารตลอดจนการจัดการกำลังสำรองสมควรจะมีขอบเขต ตามกฎหมายว่าด้วยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพซึ่งเป็นหลักการที่พัฒนามาจากหลักนิติรัฐ นิติธรรมที่เป็นหลักการคล้ายตัวเพื่อรองรับกับหลักการสิทธิมนุษยชน

การศึกษาวិทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้มีข้อเสนอแนะต่อเรื่องผลกระทบจากการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง และสิทธิประโยชน์จากระบบการรับราชการทหารโดยสมัครใจ คือ

ปัญหาข้อโต้เถียงเรื่องการเกณฑ์ทหารขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะหมดไปจึงสมควร “ยกเลิกระบบการเกณฑ์ทหาร” ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2494 และเปลี่ยนมาใช้ระบบการจัดการกำลังสำรองแบบสมัครใจแทนอย่างเช่นประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เพราะประเทศไทยมิได้มีสงคราม หรือ สภาวะคับขันเรื่องข้อพิพาทในทางระหว่างประเทศรุนแรงแต่อย่างใด สำหรับในเรื่องการจัดการกำลังสำรอง การให้ศึกษาวิชาทหารของนักเรียนชาย อาจจะมีการปรับหลักสูตรให้นักเรียนมัธยมชายได้รับการศึกษาวิชาทหารในหลักสูตรภาคบังคับ และสำหรับเด็กผู้ชายที่มีปัญหาด้านสุขภาพก็จัดหลักสูตรในลักษณะเหล่านี้นับสนุน หรือทำหน้าที่บริการสาธารณะและมีสวัสดิการให้แก่นักเรียน โดยถ้านักเรียนหญิงอาจใช้ระบบเลือกสมัครใจในการเข้าเรียน โดยมีการ

* หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา กลุ่มกฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ. 2503

สมควรมีการบัญญัติรับรองในเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยให้ครอบคลุมถึงทหาร และกำลังพลสำรอง โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เพื่อป้องกันการทำร้ายร่างกายจากวัฒนธรรมทางทหารที่ผิด ๆ ของกองทัพไทย ในเรื่องการ “ซ้อม” หรือ “การลงโทษทางวินัยอย่างรุนแรงเกินความจำเป็น”

กำหนดให้มีกฎหมายเรื่องสวัสดิการสำหรับผู้สมัครใจ เข้าร่วมเป็นทหาร อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยป้องกันการทุจริตค่าตอบแทนทหารอย่างเคร่งครัด และในเรื่องความสมดุลเรื่องแรงงานให้มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำลังสำรองมิใช่เพียงแค่ การปฏิบัติงานในฐานะทหารเท่านั้น สมควรให้มีการปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นด้วยในลักษณะคล้ายข้าราชการพลเรือน เพื่อช่วยให้รัฐสามารถบรรลุดัตถประสงค์ในเรื่องการบริหารรัฐกิจได้อย่างมีคุณภาพ โดยเทียบเคียงกับระบบของประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) หรือประเทศสิงคโปร์ เป็นฐานในการพัฒนา

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย; การเกณฑ์ทหาร; กำลังสำรอง

Abstract

Being a “Soldier” is a profession which focuses on maintaining security of a State. The main task is to fight against enemies of the state. The reason why being a soldier is considered a profession is because a soldier is undergoing practices of the use of weapons and learning tactical strategies that deem to be used during mission and assignments when protecting the country during war time. The

advantage of having a military is that it assures for the security of a state, from external factors that could lead to disputes. Nevertheless, the disadvantage of having a military in a country is that it can be used as a political tool. Military power can develop to political power.

Presently, conscription is facing problems on every aspect. “State Security” is essential to be regulated in the Constitution, from the issue of conscription to reserve force management, which shall be within the limitation of the law, particularly, on the rights and liberties that complies with the rule of law. Rule of law resolutions should accommodate human rights principles.

By addressing the impacts of conscription and reserve force management, this research study and the benefit of the volunteering to become military officer system would therefore propose the following:

In order to resolve the issue of conscription conflicting with the regulations of the Universal Declaration of Human Rights, the researcher would like to propose for the “termination of the conscription system” under the Military Officers Act B.E. 2494 (1951), and replace it with the Volunteer Reserve Force system, such as, the system that is being used in the United Kingdom, United States of America, and Australia because Thailand is not under war or facing critical condition that could lead to a severe international dispute. On resource force management, the researcher would like to propose for the adjustment in the academic education on military study by

modifying high school curriculums for boys by making military study a compulsory subject in school. The students shall benefit from it in return. For the girls, it should become a voluntary system and this shall be amended into the Promotion of Education on Military Practices Act B.E. 2503 (1960).

In addition, there should be clear provisions on human rights that also cover soldiers and reserve forces by regarding human dignity, equality, and right and liberties, of life and property to protect physical abuse from wrong culture of Thai military forces in term of “beating up” or “extrajudicial severe disciplinary action”.

Law related to welfare should be designate for those who volunteer to join the military by also identifying strict anti-fraud remuneration measures. For the workforce balance, legislation related to reserve forces and for that in position to carry out military operation, additional amendment shall be made to also cover similar positions that are in the civil service. This will enable the state to maintain an administration with quality which could be compared to the base of development of the Republic of China (Taiwan) or Singapore

Keywords: Measures Relation, Conscription, Reserve Force

บทนำ

ทหารเป็นวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ “ความมั่นคงของรัฐ” โดยสาระสำคัญแล้ว คือ การต่อสู้กับรัฐศัตรูภายนอกประเทศ เพื่อดำรงไว้รัฐที่ตนสังกัด

ตามหลักสัญญาชาติ หรือตามเชื้อชาติ (ส.ศิวัรักษ์, 2546: 122-126) ก็ขึ้นอยู่กับบริบทของประเทศนั้น ๆ ว่าใช้เกณฑ์ใดในการจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังทหาร “ทหาร” ก็เปรียบได้กับ “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ตามกฎหมายภายในประเทศ เพื่อบังคับให้เป็นไปตามพันธกรณีที่รัฐใดรัฐหนึ่งมีการผิดสัญญา คำว่า “ความมั่นคงของรัฐ” ในศาสตร์วิชาการทหารจะใช้คำว่า “ความมั่นคงของชาติ” หรือ “ความมั่นคงแห่งรัฐ” ก็มีความหมายเหมือนกัน แม้ว่าความหมายของคำว่า “ชาติ” กับ “รัฐ” จะมีความหมายแตกต่างกัน กล่าวคือ “รัฐ” หมายถึง ชุมชนทางการเมืองของมนุษย์อันประกอบด้วยดินแดนที่มีขอบเขตแน่นอน มีประชากรอาศัยอยู่ในจำนวนที่เหมาะสม โดยมีรัฐบาลปกครองและมีอำนาจ อธิปไตยเป็นของตนเอง คำว่า “ความมั่นคงของรัฐ” มีการให้นิยามที่พอเทียบเคียงได้จากพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2495 (พระราชบัญญัติบริหารราชการทหาร, 2494: 48) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติไว้ว่า “ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หมายความว่า การให้อิทธิพลของชาติหรือสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความมั่นคงปลอดภัย รวมตลอดถึงการให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” จึงอาจกล่าวได้ว่าความสำคัญของความมั่นคงของชาติหรือรัฐอยู่ที่เมื่อรัฐนั้นมีความมั่นคง ประชาชนในชาติสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ปลอดภัย มีศักดิ์ศรี มีอิสระเสรีในการดำเนินชีวิต มีความหวัง สามารถจะมั่นใจในอนาคตของตนเองและลูกหลานสืบต่อไปภายภาคหน้าได้ ความมั่นคงของรัฐจึงมีผลโดยตรงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่และความปกติสุขของคนทุกคนในประเทศ เรื่องกำลังทางทหารก็เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องความมั่นคงของรัฐ โดยความมั่นคงของรัฐอาจพิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือ ความมั่นคงภายนอกที่จะเป็นการป้องกันการรุกรานจากชาติอื่น และความมั่นคงภายในที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยภายในรัฐ อันเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจรัฐพื้นฐาน

การได้มาของกำลังพลทางทหารของประเทศไทย ปัจจุบันจะแยกเป็น กองกำลังประจำการ และกำลังสำรอง ทหารกองประจำการบางส่วนของผู้ชายไทยจะถูกการคัดเลือกด้วยระบบการเกณฑ์ทหาร และการกำลังสำรองจะเกี่ยวข้องกับการเรียนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารของการศึกษาในระดับมัธยมของผู้ชายไทย ระบบการศึกษานักศึกษาวิชาทหารและระบบการเกณฑ์ทหารในปัจจุบันของไทยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาช่องว่างของพลเมือง การศึกษาวิชาทหารมีต้นทุนตัวผู้เรียนเองต้องออกค่าใช้จ่ายเพื่อที่จะได้ไม่ต้องผ่านการเกณฑ์ทหาร ในขณะที่ระบบการเกณฑ์ทหารก็ยังคงมีปัญหาการทุจริตของข้าราชการทหารในเรื่องการใช้เงินเพื่อไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร และถ้าประชาชนที่ขาดโอกาสในเรื่องทางการเงินจะทำเช่นไร “ชีวิต” ไม่มีทางเลือกของตนใช้หรือไม่ เป็นคำถามที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสิทธิมนุษยชนภายใต้ระบบการคัดเลือกเป็นทหารที่ไม่น่าจะถูกต้องเหมาะสมมากนักเมื่อคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้จะมีการโต้แย้งว่าเป็นหน้าที่พลเมือง แต่ก็ต้องพิจารณาข้อโต้แย้งในประเด็นที่เกิดจากข้อเท็จจริงว่าประเทศมีภัยสงครามจนถึงขนาดต้องมีการระดมสรรพกำลังทางทหารด้วยวิธีการเกณฑ์หรือไม่ ในเรื่องของการมีกองกำลังเพื่อป้องกันประเทศเป็นสิ่งที่ทุกรัฐทั่วโลกต้องคำนึงถึงดังจะเห็นได้จากการที่ทุกรัฐต้องมีกระทรวงกลาโหม (Ministry of Defence) เป็นองค์กรหนึ่งในรัฐของตนในการทำหน้าที่ควบคุมและจัดการกำลังทหารในประเทศของตน ข้อดีของการมีทหาร คือ ความมั่นคงของรัฐ แต่ข้อเสียของการมีทหารก็คือ การที่ทหารถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง (ทหารเด็ก, 2521: 1) และนายทุนเจ้าของธุรกิจต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จาก ปัจจุบันภายใต้สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยอยู่ในสภาวะที่อำนาจเบ็ดเสร็จของอำนาจอริปไตยที่ตามทฤษฎีมักกล่าวกันว่าเป็นของปวงชนชาวไทยนั้น ตกอยู่มือของรัฐบาลทหารมีการใช้อำนาจทางทหารเข้ามามีอำนาจ

ประชาธิปไตยตลอดจนการฉ้อฉลต่าง ๆ โดยทหารเพราะตนเองมีอำนาจรัฐในมือ แม้มีคำกล่าววาระขอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่แย่ที่สุด แต่ระบอบการปกครองนี้ก็เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิมีเสียงมากที่สุด ไม่ถูกจำกัดโดยโซ่ตรวนของอำนาจรัฐสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้ ดังเช่นระบอบการปกครองอื่น ๆ (ดาณูภา ไชยพชรธรรม, มปป: 79) ปัจจุบันในเรื่องการเกณฑ์ทหารยังคงมีปัญหาอยู่ในเกือบทุกมุมโลก เป็นข้อพิพาทของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐในเรื่องของกำลังทหาร หรือการบังคับให้เป็นทหาร ข้อพิพาทนี้ทางการเมืองที่ถกเถียงกันอย่างมากในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพที่ย่อมได้รับการเคารพจากรัฐ (สฤณี อาชวานันทกุล, 2554: 106) ยกตัวอย่างเช่น การจลาจลการเกณฑ์ทหารในนิวยอร์ก ปี ค.ศ. 1863 การประท้วงเป็นตัวแทนในการตอบสนองกับประธานาธิบดี “อับราฮัม ลิงคอล์น” ในการเกณฑ์ทหารเพื่อที่จะต่อสู้ในสงครามกลางเมืองอย่างต่อเนื่อง วิกฤตการเกณฑ์ทหารปี ค.ศ. 1917 เป็นวิกฤตการทางการเมืองและทหารในแคนาดาาระหว่างสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1944 หรือการประท้วงต่อต้านสงครามเวียดนามในปลายทศวรรษ 1960 และต้นปี ค.ศ.1970 ครั้งใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา การเกณฑ์ทหารสำหรับการทำสงคราม โดยในขณะนั้นมีศิลปิน John Lennon ได้ออกมารณรงค์การต่อต้านสงครามในสหรัฐอเมริกา คู่กับโยโกะโอโนะภริยาชาวญี่ปุ่น แสดงให้เห็นถึงพลังของการต่อต้านสงครามของประชาชน แต่ทั้งนี้ก็มีอาจปฏิเสธได้ว่าทุกประเทศจำเป็นต้องมีกำลังทหารเพื่อปกป้องอำนาจอริปไตยของรัฐเช่นเดียวกัน

โดยการศึกษานี้จะศึกษาผลประโยชน์ของการรับราชการทหารแบบสมัครใจ โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่ใช้ระบบการรับราชการทหารแบบสมัครใจอันได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ

ว่ามีผลประโยชน์อันเกิดจากการรับราชการทหาร โดยสมัครใจ ไต่บ้างที่เื้อื่อต่อการที่ประชาชนในรัฐจะตัดสินใจเป็นประกอบวิชาชีพทหารและสุดท้ายวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทย กับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง อันได้แก่ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2494 มีเจตนารมณ์เพื่อระดมพลเมืองในการเตรียมการเป็นทหารในยามที่ประเทศเข้าสู่สงคราม พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ.2503 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารที่ใช้อยู่ในขณะนั้นให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ช่วงระยะเวลานั้นเป็นช่วงที่คอมมิวนิสต์กำลังเริ่มมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นของไทย สะท้อนให้เห็นได้จากกรณีจากรุกฮือของนิสิต นักศึกษาในยุค 14 ตุลา และ 6 ตุลาต่อต้านรัฐบาลทหาร และพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 มีเจตนารมณ์ กำหนดให้มีกำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข้อที่น่าสังเกต คือ พระราชบัญญัตินี้มีการประกาศใช้ในช่วงใกล้ ๆ ปีใหม่ พ.ศ.2559 ประชาชน กำลังให้ความสนใจในเรื่องการลาพักผ่อนตามเทศกาล เป็นไปได้ว่ารัฐบาลทหารอาจจะต้องการลดแรงเสียดทานของประชาชน และอีกมุมหนึ่งก็สะท้อนถึงความไม่ชอบธรรมของรัฐบาลทหารในการประกาศกฎหมายโดยอาศัยช่วงเวลาที่ประชาชนมิได้ให้ความสนใจกับพระราชบัญญัติฯ เพราะอยู่ในช่วงใกล้เทศกาลแห่งวันหยุด สงท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ทั้ง ๆ ที่มีกระแสต่อต้านจากประชาชนในเรื่องกฎหมายดังกล่าว (พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความจำเป็นของการมีทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2494 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ. 2503 และ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558
3. เพื่อศึกษาถึงการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของต่างประเทศและหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง
4. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง ได้แก่ ปัญหาเรื่องสิทธิและเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ปัญหาการแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต สมดุลประโยชน์ระหว่างแรงงานเอกชนกับภาครัฐ และผลประโยชน์ของการรับราชการทหารแบบสมัครใจ
5. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทยและต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร โดยการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จากหนังสือ บทความทางวิชาการ บทบัญญัติของกฎหมาย รวมทั้งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางที่เหมาะสมในเรื่องปัญหาการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา เรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง จะศึกษาจากบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์

ทหารตลอดจนการจัดการกำลังสำรอง ของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2494 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ.2503 และ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 ว่าขัดต่อ ปฎิญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และสิทธิมนุษยชน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลัง สำรองของต่างประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศที่ยังคงใช้ ระบบการเกณฑ์ทหาร ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ และ สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) และกลุ่มประเทศที่ยกเลิกการ ใช้ระบบการเกณฑ์ทหาร เปลี่ยนมาใช้วิธีการจัดการ กำลังสำรอง โดยความสมัครใจแทน คือ ประเทศ สหรัฐอเมริกา และ อังกฤษ ว่าข้อดีและข้อเสียของการ เกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของต่างประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับตนเองแล้วนำมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อ แก้ไขปัญหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเกณฑ์ ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทยต่อไป

สรุปการวิจัย

1. ผลการศึกษาถึงความจำเป็นของการมีทหาร และการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทยพบว่า พบว่า ทหารเป็นวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของรัฐ คือ การต่อสู้กับ รัศคัตรู เพื่อดำรงไว้ซึ่งรัฐที่ตนสังกัด เหตุที่ทหารเป็นวิชาชีพ เพราะทหารต้องผ่านการฝึก การใช้อาวุธและยุทธวิธีต่าง ๆ ในการสงครามให้บรรลุ เป้าหมายตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นเหตุผล สำคัญที่ทำให้วิชาชีพทหารต่างจากกองกำลังกองโจรที่ มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของรัฐ

2. ผลการศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ เกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2494 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ. 2503 และ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558 พบว่า การได้มาซึ่งกำลังพลทางทหารของประเทศไทย ปัจจุบัน แยกออกเป็น กองกำลังประจำการ และกองกำลังสำรอง

ซึ่งทหารกองประจำการบางส่วนของผู้ชายไทยจะถูกการ คัดเลือกด้วยระบบการเกณฑ์ทหาร และการกำลังสำรอง จะเกี่ยวข้องกับการเรียนหลักสูตรนักศึกษาวชิราทหารของ การศึกษาในระดับมัธยมของผู้ชายไทย

3. ผลการศึกษาถึงการเกณฑ์ทหารและการ จัดการกำลังสำรองของต่างประเทศและหลักกฎหมาย ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารและ การจัดการกำลังสำรอง พบว่า

กลุ่มประเทศที่ยังคงใช้ระบบเกณฑ์ทหารกับ ระบบการจัดการกำลังสำรองโดยความสมัครใจ ประเทศ ที่ยังคงใช้ระบบการเกณฑ์ทหาร อย่างเช่น ประเทศ อิสราเอล หรือ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ เป็นประเทศที่มี สภาวะถูกคุกคามโดยกำลังทหารจากประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดเวลา ประเทศไทย การใช้ทหารเกณฑ์ที่ไม่ได้เกิด จากความสมัครใจไปรับราชการทหาร

4. ผลการศึกษาถึงปัญหาการเกณฑ์ทหาร และการจัดการกำลังสำรอง ได้แก่ ปัญหาเรื่องสิทธิ และเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ปัญหาการ แสวงหาประโยชน์โดยทุจริต สมดุลประโยชน์ระหว่าง แรงงานเอกชนกับภาครัฐ และผลประโยชน์ของการ รับราชการทหารแบบสมัครใจ พบว่า 1) ปัญหาที่เกิดจาก การเกณฑ์ทหาร คือ การที่บุคคลไม่อาจจะมีทางเลือกได้ ว่า “ตนจะมีสิทธิและเสรีภาพ” 2) ผู้เสียหายที่เป็น ทหารเกณฑ์ ถูกทำร้ายร่างกายอย่างสาหัสจนถึงแก่ ความตายในระหว่างการรับราชการทหาร 3) การจัดการ กำลังสำรอง การบังคับให้ศึกษาวชิราทหารของนักเรียน ผู้ชายขัดต่อหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน 4) เมื่อเพศหญิงแตกต่างกับเพศชายโดย สรีรวิทยา จึงสมควรให้ผู้หญิงมีโอกาสในการเลือก ที่จะเรียนหรือไม่เรียนหลักสูตรวิชาทหารก็ได้ 5) ปัญหา การเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองด้วย ทั้งนี้ การศึกษาใน 3 สาระสำคัญภายใต้หลักรัฐธรรมนูญฯ ได้แก่ (1) คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (2) ในเรื่องความ เสมอภาค (3) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย 6) การแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต เป็นประเด็นปัญหา

ที่เกิดขึ้นสม่าเสมอของไทยกรณีที่มีการจับฉลากเกณฑ์ทหาร

5. ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า 1) การใช้ระบบการจัดการกำลังสำรอง ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องกระบวนการคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการทหารแบบสมัครใจนั้น ไม่มีผลกระทบต่อประเทศไทย แต่อย่างใดและกลับเป็นผลดีด้วยซ้ำจากการใช้ระบบแบบสมัครใจเพราะจะก่อให้เกิดความตั้งใจในการปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาถึงความจำเป็นของการมีทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย พบว่า ทหารเป็นวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของรัฐ คือ การต่อสู้กับ รัศศัตรู เพื่อดำรงไว้ซึ่งรัฐที่ตนสังกัด เหตุที่ทหารเป็นวิชาชีพ เพราะทหารต้องผ่านการฝึกการใช้อาวุธและยุทธวิธีต่าง ๆ ในการสงครามให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้วิชาชีพทหารต่างจากกองกำลังกองโจรที่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของรัฐ สอดคล้องกับ สีนหาท วงศาโรจน์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องอุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาระบบกำลังสำรองเพื่อความพร้อมรบของกองทัพไทย ศึกษาเฉพาะกรณี : ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง พบว่า การต่อสู้กับ รัศศัตรู เพื่อดำรงไว้ซึ่งรัฐที่ตนสังกัด เหตุที่ทหารเป็นวิชาชีพ เพราะทหารต้องผ่านการฝึกการใช้อาวุธและยุทธวิธีต่าง ๆ ในการรณรงค์สงครามให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้วิชาชีพทหารต่างจากกองกำลังกองโจรที่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของรัฐ แต่กองโจรจะมีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายตนเป็นส่วนใหญ่ แต่ทั้งนี้ความเหมือนระหว่างกองโจรกับทหาร คือ มีกองกำลังติดอาวุธ เช่นเดียวกัน “ทหาร” เป็นวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ “ความมั่นคงของรัฐ” ซึ่งโดยสาระสำคัญแล้ว คือ

การต่อสู้กับ รัศศัตรูภายนอกประเทศ เพื่อดำรงไว้ซึ่งรัฐที่ตนสังกัด

2. ผลการศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2494 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ. 2503 และ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558 พบว่า การได้มาซึ่งกำลังพลทางทหารของประเทศไทย ปัจจุบันแยกออกเป็น กองกำลังประจำการและกองกำลังสำรอง ซึ่งทหารกองประจำการบางส่วนของผู้ชายไทยจะถูกคัดเลือกด้วยระบบการเกณฑ์ทหาร และการกำลังสำรองจะเกี่ยวข้องกับการเรียนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารของศึกษาในระดับมัธยมของผู้ชายไทย สอดคล้องกับ เผ่าพงศ์ วีรรมน (2555: 91) กล่าวว่า ข้อดีของการมีทหารคือ ความมั่นคงของรัฐในการปกป้องอำนาจอธิปไตยจากภายนอกกรณีมีการพิพาทในทางระหว่างประเทศระหว่างรัฐกับรัฐ แต่ข้อเสียของการมีทหารก็คือ การที่ทหารถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในประเทศ ใครมีอำนาจทางทหารก็สามารถใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองได้ ดังจะเห็นได้จาก ปัจจุบันภายใต้สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยอยู่ในสถานะที่อำนาจอธิปไตยเสร็จของอำนาจอธิปไตยที่ตามทฤษฎีมักกล่าวกันว่า เป็นของปวงชนชาวไทยนั้น ตกอยู่มือของรัฐบาลทหารซึ่งมีการใช้อำนาจทางทหารเข้ามามีอำนาจรัฐบาลประชาธิปไตย

3. ผลการศึกษาถึงการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของต่างประเทศและหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง พบว่า

กลุ่มประเทศที่ยังคงใช้ระบบเกณฑ์ทหารกับระบบการจัดการกำลังสำรองด้วยความสมัครใจ ประเทศที่ยังคงใช้ระบบการเกณฑ์ทหาร อย่างเช่น ประเทศอิสราเอล หรือ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ เป็นประเทศที่มีสถานะถูกคุกคามโดยกำลังทหารจากประเทศเพื่อนบ้าน

ตลอดเวลา ประเทศไทย การใช้ทหารเกณฑ์ที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจไปรับราชการทหาร สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ บัวศรี (2551: 120) ประเทศที่ยังคงใช้ระบบการเกณฑ์ทหาร อย่างเช่น ประเทศอิสราเอล หรือ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ เป็นประเทศที่มีสถานะถูกคุกคามโดยกำลังทหารจากประเทศเพื่อนบ้านตลอดเวลา ซึ่งประเทศอิสราเอลถูกคุกคามจาก ประเทศในกลุ่มอาหรับ และเกาหลีใต้จากญี่ปุ่นมิตรสหายเกาหลีเหนือ ซึ่งประเทศไทยมิได้อยู่ในสถานะสงครามเฉกเช่นนั้น การแก้ปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ การใช้ทหารเกณฑ์ที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจไปรับราชการทหารก็ไม่ก่อให้เกิดผลดีแต่อย่างใด เพราะเป็นงานที่ใช้ความเสี่ยงสูง ที่ถูกต้องสมควรใช้นักเรียนนายร้อย หรือ ไม่ก็นายสิบลงไปปฏิบัติการจริงในพื้นที่แบบเต็มอัตราศึก ของรุ่นผู้ใดมีชีวิตติดกลับมาจึงสมควรที่จะไปต่อ เพราะนักเรียนนายร้อยและนายสิบ “สมัครใจ” เลือกที่จะเป็นทหารอาชีพ

4. ผลการศึกษาถึงปัญหาการเกณฑ์ทหาร และการจัดการกำลังสำรอง ได้แก่ ปัญหาเรื่องสิทธิและเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ปัญหาการแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต สมดุลประโยชน์ระหว่างแรงงานเอกชนกับภาครัฐ และผลประโยชน์ของการรับราชการทหารแบบสมัครใจ พบว่า 1) ปัญหาที่เกิดจากการเกณฑ์ทหาร คือ การที่บุคคลไม่อาจจะมียากเลือกได้ว่า “ตนจะมีสิทธิและเสรีภาพ” 2) ผู้เสียหายที่เป็นทหารเกณฑ์ ถูกทำร้ายร่างกายอย่างสาหัสจนถึงแก่ความตายในระหว่างการรับราชการทหาร 3) การจัดการกำลังสำรอง การบังคับให้ศึกษาวิชาทหารของนักเรียนผู้ชายขัดต่อหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 4) เมื่อเพศหญิงแตกต่างกับเพศชายโดยสรีรวิทยา จึงสมควรให้ผู้หญิงมีโอกาสในการเลือกที่จะเรียนหรือไม่เรียนหลักสูตรวิชาทหารก็ได้ 5) ปัญหาการเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองด้วย ทั้งนี้การศึกษาใน 3 สารสำคัญภายใต้หลักรัฐธรรมนูญฯ ได้แก่ (1) คัดค้านความเป็นมนุษย์ (2) ในเรื่องความ

เสมอภาค (3) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย 6) การแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นสม่าเสมอของไทยกรณีที่มีการจับฉลากเกณฑ์ทหาร สอดคล้องกับสามารถ อาล (2548: 62) ได้ศึกษา “มาตรการทางกฎหมายในการแก้ปัญหาการหลีกเลี่ยงการรับราชการทหารกองประจำการและการหนีราชการทหาร” พบว่า 1) ปัญหาเรื่องสิทธิและเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย 1) คัดค้านความเป็นมนุษย์ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงวัฒนธรรมทหารของประเทศไทย ให้คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของทหารชั้นผู้น้อย ประเทศไทยมีการเลิกทาสมานานแล้วตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ประกอบกับขณะนี้ประเทศไทยไม่ได้มีภัยสงครามที่เร่งด่วนแต่อย่างใด แม้จะมีความรุนแรงในภาคใต้เกิดขึ้น แต่ข้อที่น่าสังเกต คือ ปัญหาภาคใต้ไม่เคยจบสิ้น ซึ่งน่าแปลกใจที่ทหารอาชีพกลับแก้ปัญหาไม่ได้เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่าครึ่งศตวรรษ 2) ปัญหาการแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต สมดุลประโยชน์ระหว่างแรงงานเอกชนกับภาครัฐ และผลประโยชน์ของการรับราชการทหารแบบสมัครใจ และหลักการสิทธิมนุษยชนก็สอดคล้องไปกับแนวคิดกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) ของสำนักกรรมนิยม หรือ ตลอดจนหลัก Mara In se ในการบัญญัติกฎหมายอาญา 3) ปัญหาที่เกิดจากการเกณฑ์ทหาร คือ การที่บุคคลไม่อาจจะมียากเลือกได้ว่า “ตนจะมีสิทธิและเสรีภาพ” ดังนั้นจึงสมควรเปิดโอกาสให้พลเมืองของประเทศมีโอกาสในการ “ได้เลือก” โดยความสมัครใจว่าตนต้องการที่จะสมัครใจเข้ารับราชการในฐานะทหาร ทั้งนี้สมควรเปิดช่องให้มีการเข้ารับตำแหน่งในฐานะข้าราชการพลเรือนบางกรณีที่หน่วยงานรัฐนั้น ๆ มีการขาดแคลนในตำแหน่งบุคลากร โดยอาจบรรจุในฐานะเป็นพนักงานกระทรวง โดยมีอายุการทำงานแบบเดียวกับการเกณฑ์ทหาร คือ หนึ่งปีหรือสองปีแล้วแต่ความเหมาะสมสำหรับกรณีที่มีเหตุการณ์ข่าวที่ ผู้เสียหายที่เป็นทหารเกณฑ์ ถูกทำร้ายร่างกายอย่างสาหัสจนถึงแก่ความตายในระหว่างการรับราชการทหาร ซึ่งเป็นการ

กระทำที่ขัดต่อปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงและสะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของกองทัพไทยที่ยังคงมีอยู่ ซึ่งในสหรัฐอเมริกาการลงโทษทหารด้วยการ “ซ้อม” ตามศัพท์ในการฝึกทหาร มีการคำนึงความปลอดภัยของผู้ฝึกเป็นสำคัญและให้พิจารณาว่าการซ้อมด้วยการใช้กำลังนั้นต้องเป็นไปตามหลักการวิทยาศาสตร์การกีฬา สำหรับในเรื่องการจัดการกำลังสำรอง การบังคับให้ศึกษาวิชาทหารของนักเรียนผู้ชาย ขัดต่อหลักการของปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน ผู้เขียนเห็นว่าไม่ขัดต่อปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน เนื่องจากอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค เพราะทุกคนได้ศึกษาวิชาทหารอย่างเท่าเทียมกันโดยอาจจะมีการปรับหลักสูตรให้นักเรียนมัธยมเพศชายได้รับการศึกษาวิชาทหารในหลักสูตรภาคบังคับ และมีสวัสดิการให้แก่ นักเรียนในเรื่องชุดฝึกตลอดจนอุปกรณ์การฝึกต่าง ๆ คล้าย ๆ กับวิชาลูกเสือ ซึ่งมีการเรียนการสอนมาตั้งแต่สมัยประถมจนถึงมัธยมต้น สำหรับเพศหญิง เนื่องจากตามหลักความเสมอภาคที่มีหลักว่า ข้อเท็จจริงเดียวกันย่อมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เดียวกัน ข้อเท็จจริงต่างกันย่อมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ต่างกัน 4) เมื่อเพศหญิงแตกต่างกับเพศชายโดยสรีรวิทยา จึงสมควรให้ผู้หญิงมีโอกาสในการเลือกที่จะเรียนหรือไม่เรียนหลักสูตรวิชาทหารก็ได้ สำหรับประเด็นปัญหาในเรื่องสุขภาพของเด็กผู้เข้ารับการฝึกสมควรมีการออกแบบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมเพราะวิชาทหารมิใช่มีแค่การรบเท่านั้น ยังมีเหล่าสนับสนุนด้วย ประเด็นในเรื่องการขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กก็ไม่ขัดแต่อย่างใด เนื่องด้วยการฝึกทหารตามหลักสูตรที่ศึกษาในระดับมัธยมก็ได้มีการนำ “เด็ก” ไปทำสงครามจริงแต่อย่างใด เป็นเพียงการฝึกเพื่อเตรียมความพร้อมเท่านั้น แม้ “ความมั่นคงของรัฐ” จัดเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐธรรมนูญต้องคำนึงถึง แต่ทั้งนี้ความมั่นคงของรัฐในมิติเรื่องการเกณฑ์ทหารตลอดจนการจัดการกำลังสำรองสมควรจะมีขอบเขต ตามกฎหมายว่าด้วยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพซึ่งเป็นหลักการที่พัฒนามาจากหลักนิติรัฐ

นิติธรรมที่เป็นการคลี่คลายตัวเพื่อรองรับกับหลักการสิทธิมนุษยชน

5. ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า 1) การใช้ระบบการจัดการกำลังสำรอง ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องกระบวนการคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการทหารแบบสมัครใจนั้น ไม่มีผลกระทบต่อประเทศไทย แต่อย่างใดและกลับเป็นผลดีด้วยซ้ำจากการใช้ระบบแบบสมัครใจเพราะจะก่อให้เกิดความตั้งใจในการปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วง สอดคล้องกับวีโรจน์ อำไพ (2548: 74) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันในเรื่องการเกณฑ์ทหารยังคงมีปัญหาอยู่ในเกือบทุกมุมโลก เป็นข้อพิพาทของประชาชนที่เกี่ยวกับนโยบายรัฐในเรื่องของกำลังทหาร หรือการบังคับให้เป็นทหาร ข้อพิพาทนี้ทางการเมืองที่ถกเถียงกันอย่างมากในรอบรอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพที่ย่อมได้รับการเคารพจากรัฐ ยกตัวอย่างเช่น การจลาจลการเกณฑ์ทหารในนิวยอร์ก ปี ค.ศ. 1863 การประท้วงเป็นตัวแทนในการตอบสนองกับประธานาธิบดี “อับราฮัม ลิงคอล์น” ในการเกณฑ์ทหารเพื่อที่จะต่อสู้ในสงครามกลางเมืองอย่างต่อเนื่อง วิกฤตการเกณฑ์ทหารปี ค.ศ. 1917 เป็นวิกฤตการณ์ทางการเมืองและทหารในแคนาดาระหว่างสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1944 หรือ การประท้วงต่อต้านสงครามเวียดนามในปลายทศวรรษ 1960 และต้นปี ค.ศ. 1970 ครั้งใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา การเกณฑ์ทหารสำหรับการทำสงคราม โดยในขณะนั้นมีศิลปิน John Lennon ได้ออกมารณรงค์การต่อต้านสงครามในสหรัฐอเมริกา คู่กับโยโกะโอโนะภริยาชาวญี่ปุ่น แสดงให้เห็นถึงพลังของการต่อต้านสงครามของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

จากการวิจัยเรื่อง มาตรการทางกฎหมาย

เกี่ยวกับการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรอง ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะแก่ประเทศไทยในเรื่องการเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทยดังต่อไปนี้

1.1 การเกณฑ์ทหารของประเทศไทย ขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจึงสมควร “ยกเลิกระบบการเกณฑ์ทหาร” ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2494 และเปลี่ยนมาใช้ระบบการจัดการกำลังสำรองแบบสมัครใจแทนอย่างเช่น ประเทศอังกฤษ และ สหรัฐอเมริกา เพราะประเทศไทยไม่ได้มีสงคราม หรือ สงครามตัวแทนเรื่องข้อพิพาทในระหว่างประเทศรุนแรงแต่อย่างใด สำหรับในเรื่องการจัดการกำลังสำรอง การให้ศึกษาวิชาทหารของนักเรียนผู้ชาย อาจจะมีการปรับหลักสูตรให้นักเรียนมัธยมเพศชาย ได้รับการศึกษาวิชาทหารในหลักสูตรภาคบังคับ และมีสวัสดิการให้แก่นักเรียน โดยถ้าเป็นนักเรียนหญิงอาจใช้ระบบเลือกสมัครใจในการเข้าเรียน และประเด็นเรื่องสุขภาพเด็กที่ไม่พร้อม ก็สมควรมีการพัฒนาหลักสูตร เหล่าสนับสนุน หรือ ให้ทำหน้าที่บริการสาธารณะอื่นแทน โดยมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชาการฝึกทหาร พ.ศ. 2503 ให้เป็นไปตามที่กล่าว

1.2 สมควรมีการบัญญัติรับรองในเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยให้ครอบคลุมถึงทหาร และกำลังพลสำรอง โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เพื่อป้องกันการทำร้ายร่างกายจากวัฒนธรรมทางทหารที่ผิด ๆ ของกองทัพไทย ในเรื่องการ “ซ่อม” หรือ “การลงโทษทางวินัยอย่างรุนแรงเกินความจำเป็น” แม้จะมีการถกเถียงว่า มีกฎหมายแต่ก็ยังคงมีการฝ่าฝืน ประเด็นเรื่องนี้เป็นเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย และการเคารพต่อกฎหมายของพลเมือง ผู้เขียนเห็นว่า การมีกฎหมายคุ้มครองย่อมดีกว่า การไม่มีกฎหมายเลย

1.3 กำหนดให้มีกฎหมายเรื่องสวัสดิการสำหรับผู้สมัครใจ เข้าร่วมเป็นทหาร อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยป้องกันการทุจริตค่าตอบแทนทหารอย่างเคร่งครัด และในเรื่องความสมดุลเรื่องแรงงานให้มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องการกำลังสำรองมิใช่เพียงแค่การปฏิบัติงานในฐานะทหารเท่านั้น สมควรให้มีการปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นด้วยในลักษณะคล้ายข้าราชการพลเรือน เพื่อช่วยให้รัฐสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการบริหารรัฐกิจได้อย่างมีคุณภาพ โดยเทียบเคียงกับระบบของประเทศสิงคโปร์ และประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) เป็นฐานในการพัฒนา และสมควรปรับในเรื่องสิทธิประโยชน์ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้สมัครใจในการเข้ารับราชการทหาร และหน่วยงานเอกชนของผู้ที่อาสาจะได้ไม่รับผลกระทบมากจากเรื่องการไปรับราชการทหารที่ต้องจ่ายเงินสมทบให้แก่ผู้รับราชการทหารอีกทางหนึ่ง และสมควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมในเรื่องสวัสดิการให้แก่ นายทหารกำลังสำรองที่เข้ามาปฏิบัติราชการทหารในกรณีที่มีการระดมพลโดยสวัสดิการอาจจะเช่น การให้ยศสัญญาบัตร ซึ่งปัจจุบัน สิ้นสุดที่ ว่าที่พันตรี สมควรมีการบัญญัติให้ถึงระดับ พันเอก (พิเศษ) ได้ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่กำลังสำรองของประเทศ ตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ เช่น มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก ค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลให้กับคนในครอบครัว เรื่องการลดหย่อนภาษี ให้ทุนการศึกษาในวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับกองทัพ เพื่อเป็นการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของผู้เข้ารับราชการทหารโดยสมัครใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยและพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหา การเกณฑ์ทหารและการจัดการกำลังสำรองของประเทศไทย

บรรณานุกรม

- ดาณูภา ไชยพรธรรม. **การเมืองการปกครอง (ฉบับชาวบ้าน)**. กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย, (มปป.).
- ทหารเด็ก. (2521). **ทหารปฏิวัติทำไม**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนช่างพิมพ์เพชรรัตน์.
- เผ่าพงศ์ วีรรวมน์. (2555). **เผด็จการที่จากไป คิม จอง อิล อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของเกาหลีเหนือ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: นานาสำนักรพิมพ์.
- พงษ์ศักดิ์ บัวศรี. (2556). **“นโยบายการพัฒนากระบวนบริหารอาสาศักดิ์ของกองทัพไทยโดยการสร้างแรงจูงใจเข้าสู่การเป็นทหารกองประจำการ”** วารสารร่วมพฤษภ. มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2494.
- พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.2558.
- วิโรจน์ อำไพ. (2548). **เมื่อมีกองทัพแดง ประชาชนจีนจึงมีอำนาจรัฐ. (History of china in Red Army)**. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพมหานคร: สายส่งสุขภาพใจ.
- สามารถ อาลอ. (2548). **มาตรการทางกฎหมายในการแก้ปัญหาการหลีกเลี่ยงการรับราชการทหารกองประจำการและการหนีราชการทหาร**. วิทยานิพนธ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สีหนาท วงศาโรจน์. (2540) **“อุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาระบบกำลังสำรองเพื่อความพร้อมรบของกองทัพบกไทยศึกษาเฉพาะกรณี : ระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง”** ภาคนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.